

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการในการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีการในการวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นกลุ่มเยาวชนที่อยู่ในสถานศึกษา สังกัดกรมการฝึกหัดครู กรมอาชีวศึกษา และกรมสามัญศึกษา ทั้งที่เป็นโรงเรียนรัฐบาล และเอกชน จำนวน 79,098 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) จากตารางของ Morgan จะได้ 392 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากเอกสารบทความ ตำรา และปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมี 4 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสภาพของเยาวชน
  - ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบประเมินค่า เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี
  - ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบประเมินค่าและให้เลือกตอบในการเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

ข้อที่ 4 เป็นคำถามแบบประเมินค่าเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี และมีคำถามปลายเปิดท้ายข้อเพื่อให้ตอบโดยอิสระ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตจากกรมการฝึกหัดครู กรมอาชีวศึกษา และกรมสามัญศึกษา และนำหนังสืออนุญาตไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและ รมคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ณ สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลค่าสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความถี่เห็นของการจัดกิจกรรม และปัญหาหรืออุปสรรค การเข้าร่วมกิจกรรมในส่วนตัวเป็นแบบประเมินค่า โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ ในกิจกรรมที่มีเพียง 1 ครั้งในรอบปี ในส่วนที่ตอบ เคยหรือไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมใช้การร้อยละ

4.3 ข้อมูลที่ได้จากความถี่เห็นทั่วไป นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ ในรูปความเรียง จากรายละเอียดที่ได้อีก

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกตามเพศ จำนวนเยาวชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือเป็นหญิงจำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 59.9 เป็นชาย 145 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1

จำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 18-20 ปี มีจำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 รองลงมาเป็นกลุ่มเยาวชนอายุ 15-17 ปี และกลุ่มอายุ 21-23 ปี ตามลำดับ คือจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 และจำนวน 30 คนเป็นร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

จำแนกตามสถานศึกษา เยาวชนส่วนใหญ่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นจำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 86.2 สำหรับวิทยาลัยอาชีวศึกษาและวิทยาลัยครูมีจำนวนเท่ากัน คือ แห่งละ 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ถ้าจำแนกเป็นเยาวชนในสถานศึกษาของรัฐบาลและเอกชนจะได้ รัฐบาล 264 คน คิดเป็นร้อยละ 72.9 เอกชน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1

จำแนกตามภูมิภาค เยาวชนส่วนใหญ่ มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 332 คน คิดเป็นร้อยละ 91.7 นอกนั้นมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดอื่นๆ

2. ความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

2.1 กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ

เยาวชนมีความคิดเห็นว่าสถานศึกษาจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมการเผยแพร่หรือประกาศเกียรติคุณบุคคลสำคัญของชาติที่เราควรภาคภูมิใจ กิจกรรมการประกวดคำขวัญเพื่อสูกุณบุคคลสำคัญของชาติ เช่น พระมหากษัตริย์ กวี และบุคคลสำคัญอื่นๆ กิจกรรมการนำนักเรียนเข้าร่วมประเพณีของจังหวัด คือ แด่เทียนพรรษา ทำบุญวันเข้าพรรษา กิจกรรมการฝึกอบรมนักเรียน/นักศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันชาติ เช่น การฝึกในกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด หรือรักษาดินแดน กิจกรรมการจัดนิทรรศการ เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่สิ่งที่ทำงานของประเทศไทย เช่น ศิลป วัฒนธรรม โบราณวัตถุ โบราณสถาน ฯลฯ การส่งเสริมความรู้ภาษาไทย เช่น การประกวดคำขวัญ การประกวดอ่านท่องเสนาะ กิจกรรมการส่งเสริมให้เยาวชนได้ปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดี เช่น จัดชุมชนหมู่บ้านเพื่อประโยชน์ การรณรงค์ตามโครงการเสริมสร้างวินัยคนในชาติ และสนับสนุน ชมเชยนักเรียน/นักศึกษาที่มีความประพฤติดี กิจกรรมการเชิญชวนให้นักเรียน/นักศึกษาประชาชนทั่วไปร่วมกันสร้างหรืออนุรักษ์ภาษาสาธารณสมบัติ และให้ความร่วมมือส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมประกวดเพื่อให้เกิดการนิยมไทย ในเรื่องการประกวดมารยาท

สำหรับกิจกรรมที่เยาวชนมีความคิดเห็นว่าสถานศึกษาจัดกิจกรรมน้อยอยู่ในระดับนานาครั้ง คือ กิจกรรมการนำนักเรียนไปร่วมพัฒนาท้องถิ่นในวันสำคัญ เช่น วันเด็ก วันสาธารณสุข วันสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ วันพระราชทานรัฐธรรมนูญ วันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันพืชมงคล กิจกรรมการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย จังหวัดที่สำคัญ แหล่งการท่องเที่ยว หรือสถานที่สำคัญของประเทศ กิจกรรมการประกวดเรียงความเกี่ยวกับประเทศไทยของเรา กิจกรรมการนำนักเรียนเข้าร่วมประเพณีลอยกระทง กิจกรรมที่สถานศึกษาให้ความร่วมมือกับท้องถิ่นในกิจการลูกเสือชาวบ้าน หรือไทยอาสาป้องกันชาติ(ทส.ปช.) กิจกรรมการจัดสัปดาห์รณรงค์การใช้ภาษาไทยและการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง กิจกรรมการจับประกวดเพื่อให้เกิดการนิยมไทย เช่น การใช้สินค้าไทย การแต่งกายแบบไทย

2.2 การจักกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันศาสนา

เขาวชณ์มีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาจักกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันศาสนาอยู่ในระดับมาก คือกิจกรรมการนำนักเรียน/นักศึกษาไปปฏิบัติการณ์สมาธิ และการสวดมนต์ กิจกรรมการสวดมนต์ ไหว้พระประจำสัปดาห์ กิจกรรมการนำนักเรียนทำบุญกัณฑ์ท้องถิ่น เช่น การศึกษาตรวจเยี่ยมใหม่ การทอดกฐิน ผ้าป่าสามัคคี กิจกรรมการนำนักเรียนถวายภัตตาหารเพลที่วัดใกล้เคียงเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมการจัดหรือแสดงพิธีกรรมทางศาสนาในวันสำคัญต่างๆ กิจกรรมการส่งเสริมให้นักเรียน/นักศึกษาไปปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา เช่น การกราบพระ การอาราธนาพระสงฆ์ ฯลฯ กิจกรรมการร่วมมือ การจักป้ายนิเทศ ป้ายคำขวัญ คำเตือนใจแกศวรพุทธทั้งหลายทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน กิจกรรมการนำนักเรียนร่วมพัฒนาท้องถิ่นในวันสำคัญทางศาสนา คือ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา

สำหรับกิจกรรมที่เขาวชณ์มีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาจักกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับปานกลางถึง คือ กิจกรรมการนิมนต์พระสงฆ์มาแสดงธรรมในสถานศึกษา กิจกรรมการนำนักเรียนไปแสดงตนเป็นพุทธมามกะ กิจกรรมการนำนักเรียน/นักศึกษาร่วมพิธีบวชสามเณรภาคฤดูร้อน กิจกรรมการจัดกิจกรรมอันจะเผยแพร่วรรณกรรม ความเข้าใจอันถูกต้องแก่ประชาชนทั่วไป เช่น ศาสนพิธี หลักคำสอนต่างๆ

2.3 การจักกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

เขาวชณ์มีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาจักกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ในระดับมาก คือกิจกรรมการจัดพิธีถวายพระพรเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ กิจกรรมการจัดพิธีถวายพระพรเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ กิจกรรมการจัดนิทรรศการเผยแพร่พระเกียรติคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ กิจกรรมการจัดนิทรรศการ การเผยแพร่พระเกียรติคุณของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ กิจกรรมการจัดให้นักเรียน/นักศึกษาร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์ในวันสำคัญ เช่น วันชาติ วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันฉัตรมงคล วันมหาธีรราชเจ้า กิจกรรมการประกาศเชิญชวนให้ทุกคนร่วมถวายบังคมในวันฉัตรมงคล กิจกรรมการจัดนิทรรศการให้นักเรียน/นักศึกษาได้ทราบถึงพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจต่างๆในวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ กิจกรรมการนำนักเรียน/นักศึกษาเข้าร่วมพัฒนาตนเองและท้องถิ่นเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลในวันสำคัญต่างๆ เช่น การบริจาคทรัพย์ การบริจาคโลหิต การร่วมพัฒนาวัดร่วมกัน การร่วมพัฒนาโรงเรียน/วิทยาลัยของท่าน กิจกรรมการให้ความรู้หรือการเผยแพร่/ปลุกฝังให้นักเรียน/นักศึกษารู้จักและแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ กิจกรรม

การให้ความรู้อันถูกต้องเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น เพลงสรรเสริญพระบารมี พระบรมฉายาลักษณ์ กิจกรรมการส่งเสริมให้เยาวชนถวายความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น การถวายพระพร การปฏิญาณตน การเฝ้ารับเสด็จ ฯลฯ กิจกรรมการจัดพิธีเทอภพระเกียรติ บูรพกษัตริย์ไทย กิจกรรมต่างๆ เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวภาษา กองอาสารักษากินแดน

สำหรับกิจกรรมที่เยาวชนมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับนานๆครั้ง คือ กิจกรรมการจัดบทความสกุติพระเกียรติคุณของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ และพระบรมวงศานุวงศ์ เนื่องในวันสำคัญต่างๆทางสื่อมวลชน กิจกรรมการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการถวายความเคารพ การเข้าเฝ้าพระบรมวงศานุวงศ์และคำราชาศัพท์ กิจกรรมการจัดกิจกรรมเผยแพร่พระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เพื่อรำลึกถึงพระองค์ กิจกรรมการจัดประกวดคำประพันธ์ในการถวายพระพร กิจกรรมการให้ความรู้อันถูกต้องเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของสถาบันพระมหากษัตริย์ เกี่ยวกับพระมหาลาปนาภิไชยยศ ธงและตราประจำพระองค์ พระราชอาสน์ ฉัตรพรม สถานที่สำคัญ เช่น พระบรมมหาราชวัง พระที่นั่งต่างๆ

3. ความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น 1 ครั้งในรอบปี เยาวชนมีความเห็นว่า ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น คือกิจกรรมในการเสริมสร้างสถาบันชาติ คั้งนี้การประกวดอ่านหนังสือในวันสุนทรภู่ การประกวดการแต่งคำประพันธ์ในวันสุนทรภู่ การร่วมทำบุญในวันฉัตรใหม่ การร่วมทำบุญในวันเด็ก การร่วมทำบุญในวันครู การเลือกตั้งสมาชิกสภานักเรียน/นักศึกษา มีค่าร้อยละ 99 ขึ้นไปทั้งสิ้น

กิจกรรมในการเสริมสร้างสถาบันศาสนา เยาวชนมีความคิดเห็นว่า เยาวชนส่วนใหญ่ได้เคยเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมการร่วมพิธีเวียนเทียนในวันเข้าพรรษา ซึ่งมีค่าร้อยละ 100 ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คือ การร่วมพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ การร่วมทำบุญในวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา และวันอาสาฬหบูชา มีค่าร้อยละ 99 ขึ้นไปทั้งสิ้น

กิจกรรมในการเสริมสร้างสถาบันพระมหากษัตริย์ เยาวชนมีความคิดเห็นว่า เยาวชนส่วนใหญ่ได้เคยเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น คือ เคยเข้าร่วมถวายบังคมในวันเฉลิมพระราชมหาราช การจัดนิทรรศการเพื่อรำลึกถึงบูรพกษัตริย์ของชาติ คั้งแต่รัชกาลที่ 1 - 8 การจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจของพระบรมโอรสาธิราช การจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจของ

สยามบรมราชกุมารี การจกนัทรศการเพือเผยแพรพระรชกรณัฎกของสมเ็จพระเจาลูกเชอ
 เจาฟาจุฬารณวลัษณ และการจกนัทรศการรวมเวมในวณนทล สวณกจกรณอนันนการอยละ
 99 ซึนไป มกจกรณการรวมวรจกนโลทท ในวณนเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเ็จพระเจา
 อยหวั การรวมวรจกนโลททในวณนเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเ็จพระนางเจาฯ พระบรมราชินีนาถ
 การรวมพฒนาทองถนในวณนที่ "5 ซึนวามหาราช" การจกนัทรศการเพือรวลลถนบรพษณครยของชาติ
 คอ วณสมเ็จพระนเรศวรมหาราช วณพระเจาทกาลนมหาราช

สำหรบการรวมทมมากกว่า 1 ครั้งในรณบปีนั เยาวชนมความคคกเห็นว การรวมในการเสริมสร้ง
 สถาณนชาติ เยาวชนมสร่วมปานกลาง คอการรวมการเขารวมโครงการสงเสริมการรชษาความ
 สะอาของสถาณศกษา การรวมการเขารวมโครงการสงเสริมความเป็นระเบบม เช่น การเขาแถว
 ซ้ออาหาร การเกน การทำความเคารพ การรวมการเขารวมการรณมเยาวชนสมัพันทเพือความ
 เป็นระเบบมและความนคองแห่งชาติ การรวมการเขารวมการรวมวเพือประโยชน์ของลูกเสอ
 เนครนาริ บูดกษาค รชษาคินนคณ การรวมการเขารวมชม/แสดงกนตรีไทยทสถาณศกษาจก สวณ
 กจกรณที่เยาวชนมความคคกเห็นวเยาวชนมสร่วมนอย คอ การรวมการจกนัทรศการเผยแพร
 ความรู้เกยวกับประเทศชาติของเรา การรวมการฟังบรรยายจากวิทยากรเพือให้การรณมเกยวกับ
 บประเทศชาติ การรวมการเขารวมชุมนุมตางๆ เช่น ชุมชนบวเพือประโยชน์ ชุมชนบววิชาการฯ ลฯ
 การรวมการเขารวมแสดงศลปชชนรณมไทย และของทองถน

การรวมในการเสริมสร้งสถาณนศาสนา เยาวชนมความคคกเห็นว เยาวชนมสร่วมปานกลางคอ
 การรวมการเขารวมทวญญในวณนสำคัญทางศาสนา การรวมการเขารวมการรณมจรยชรณมประจำ
 สัปดาห์ การรวมการเขารวมการรวมชุมนุมพุทธศาสนา การรวมการมีส่วนร่วมในนทรศการเนืออง
 ในวณนสำคัญทางศาสนา การรวมการรวมพฒนาวถทกคเยงเนือองในวณนสำคัญทางศาสนา

การรวมในการเสริมสร้งสถาณนพระมหากษัตริย เยาวชนมความคคกเห็นว มีสร่วมปานกลางใน
 การ เขารวมพชิตถวายพระพรทสถาณนจกซึน สวณการรวมที่เยาวชนมความคคกเห็นว มีสร่วมนอย คค
 การรวมการมีส่วนร่วมในนทรศการเกยวกับพระรชกรณัฎกของพระมหากษัตริยและพระบรม.
 วงศานวงศ์ และการรวมการมีส่วนร่วมในการประกคเวียงความเกยวกับสถาณนพระมหากษัตริย
 และพระรชกรณัฎก

4. ความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

เยาวชนมีความคิดเห็นว่า ปัญหาหรืออุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา ที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมบางอย่างจัดแล้วซึ่งงบประมาณมากแต่ไม่คุ้มค่า กิจกรรมบางอย่างไม่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้าร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมนั้นๆ ขาดการประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรมครั้งต่อไป ส่วนข้อที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคอยู่ในระดับน้อยนั้น เยาวชนมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมที่จัดนั้นไม่น่าสนใจ กิจกรรมที่จัดนั้นไม่เป็นประโยชน์ต่อเยาวชน กิจกรรมที่จัดนั้นทำให้เสียเวลาเรียน ไม่ได้รับการชมรมหรือฝึกฝนอย่างเต็มที่จากสถานศึกษา กิจกรรมบางอย่างจัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ กิจกรรมบางอย่างสิ้นเปลืองกำลังทรัพย์ กิจกรรมที่จัดตรงกับวันหยุด หรือใช้เวลานอกเวลาเรียนจึงไม่สามารถมาร่วมได้ ชมรมหรือกลุ่มกิจกรรมมีมากเกินไป กฎระเบียบของสถาบันไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรม อาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยในการเข้าร่วมกิจกรรม การประชาสัมพันธ์กิจกรรมไม่ทั่วถึง ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ผู้ร่วมงาน/ร่วมกิจกรรมขาดความรับผิดชอบ กิจกรรมบางอย่างไม่มีความสามารถพอหรือไม่มีโอกาสได้เป็นตัวแทนเลย

การอภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของ เยาวชนเกี่ยวกับกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี" ผู้วิจัยได้แยกการอภิปรายดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถาบันชาติ

จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษาที่จัดอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกคือ การนำนักเรียนเข้าร่วมประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา การฝึกอบรมนักเรียน/นักศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันประเทศชาติ เช่น การฝึกในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือรักษาดินแดน การส่งเสริมให้เยาวชนได้ปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดี เช่น การสนับสนุนและชมเชยนักเรียน นักศึกษาที่มีความประพฤติดี ลักษณะ เช่นนี้อาจจะเป็นด้วยเหตุผลที่ว่า ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาเป็นประเพณีที่สำคัญยิ่งของจังหวัดอุบลราชธานี โรงเรียนต่างๆจะถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญที่จะต้องนำนักเรียนร่วมทำบุญและร่วมชมขบวนแห่เทียนพรรษากับวัดใกล้เคียง โดยกระทำติดต่อกันมาเป็นประเพณี ซึ่งงานแห่เทียนพรรษานั้นเป็นงานประเพณีที่สำคัญที่สุดประเพณีหนึ่งของภาคอีสานที่สามารถรวบรวมศิลปวัฒนธรรมต่างๆของพื้นบ้านไว้เกือบจะทุกแขนง จึงจัดว่าเป็นงานที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมเป็นอย่างมากเพราะการจัดทำคนเทียนมีความประณีตบรรจงในด้านความสวยงามและมีขนาดใหญ่มากขึ้น โดย

แบ่งกันเทียบออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแกะสลัก และประเภททึบพิมพ์ แต่ละประเภทจะมีความสวยงามและวิจิตรพิสดารในการทำอย่างมาก คนเทียบนางคนจะแกะสลักเป็นพุทธประวัติเป็นปางต่างๆ เช่น พระเวสสันดร ปางทรีสรู้ออกผนวช ไปรกเบญจวัคคีย์ ฯลฯ การจักขวนเทคนเทียบก็จักเป็นขบวนใหญ่โต แต่ละขบวนจะประกอบด้วย ศิลปการแสดง ฟ้อนรำ ระนาด ของ กลอง รำเชิง รำวง การจำลองชีวิตชาวชนบทอีสาน การละเล่น และ การแสดงทางซึ้งเป็นประเพณีพื้นบ้านอีสานมาประกวดประชันกันอย่างเต็มที่ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญและพิจารณาว่า งานแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานีเป็นงานแสดงออกทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมนิยมประเพณีสมควรที่จะได้รับการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปทั้งในหมู่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ จึงจะได้อำนาจในทางอนุรักษและส่งเสริมวัฒนธรรมไทยและเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้อีกทางหนึ่งด้วย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จึงได้ให้ความร่วมมือและสนับสนุนมาตั้งแต่ พ.ศ. 2518 ทั้งให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ประชาสัมพันธ์ พิมพ์โปสเตอร์โฆษณา และได้กำหนดเป้าหมายที่จะยกระดับการจัดงานให้เป็นงานระดับชาติ เพื่อจะนำไปเผยแพร่ในต่างประเทศต่อไปด้วย¹

ชาวจังหวัดอุบลราชธานีมีความตั้งใจและเต็มใจที่จะประกอบพิธีทางพุทธศาสนาเยี่ยงพุทธศาสนิกชนทั่วไป โดยเฉพาะเกี่ยวกับจารีตประเพณีต่างๆด้วยแล้ว ชาวอุบลราชธานีได้แสดงถึงความเชื่อถือและยึดมั่นในหลักธรรมตลอดมา เพราะ "สังคมชนบทอีสานนั้นยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัด"² ชาวอุบลราชธานีก็เช่นเดียวกัน กับชาวอีสานจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งได้รับการอบรมและปลูกฝังความรู้ความสำนึกในจารีตประเพณีตั้งเิ่มมาากอน เมื่อสถานศึกษาได้จัดกิจกรรมต่างๆเพื่อช่วยเร่งกระตุ้นและย้าให้เห็นถึงความสำคัญดังกล่าว เขาจะยอมรับจะเห็นความสำคัญและปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ ด้วยความเข้าใจถึงความสำคัญและจำเป็นของรักษา "สิ่งที่ดี" ของท้องถิ่นและของชาติไว้

สำหรับการฝึกอบรมนักเรียน/นักศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันประเทศชาติ เช่น การฝึกในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือรักษากินแก่นนั้น เขาจะมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาจัดในระดั้มบอยซึ่ง เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดให้เขาจะเลือก 1 กิจกรรมต่อ 1 ภาคเรียน ตาม

¹คณิกา เลขะกุล (บรรณาธิการ), อีสานของเรา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เอส.ซี. พับลิเคชั่น, 2528), หน้า 52.

²จากรวบรวม ธรรมวัตร, บุญทักของชาวบ้าน, (กาฬสินธุ์: โรงพิมพ์เงินกนกการพิมพ์, 2526), หน้า 9

"ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2520"¹ จากการสนทนากับครูผู้สอนสรุปว่าเยาวชนในชั้นมัธยมศึกษา มักจะเลือกเรียนกิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เป็นต้น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วไม่เลือกกิจกรรมนี้ก็เลือก กิจกรรมอื่นแทน ส่วนรักษากินแดนนั้นจะเป็นกิจกรรมสำหรับเยาวชนมัธยม 4 ขึ้นไปและเรียนได้ ถึงระดับสูงความมัธยมศึกษา ซึ่งการค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรทัศน์ บุญโคตร² ที่พบว่า ประเภท กิจกรรมนักเรียนที่โรงเรียนเน้นนโยบายที่จะส่งเสริมมากที่สุด คือ กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี หมายความว่าประโยชน์ ซึ่งมีเหตุผลว่าควรส่งเสริมกิจกรรมเหล่านี้ เพราะทำให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย ส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีในทุกๆด้าน มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบ และรู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ โดยเฉพาะการฝึกในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือรักษากินแดน นั้นจะมีส่วนในการปลูกฝัง ให้ความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ซึ่งในเรื่องความรักษากินแดนได้มีมาตั้งแต่ สมัยรัชกาลที่ 6 ซึ่งพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระองค์ คือการเร่งเร้าให้คนไทยได้สำนึกในหน้าที่ ในเรื่องชาตินิยม ทรงโปรดให้ตั้งกองเสือป่า กองลูกเสือ โดยทรงฝึกให้เยาวชนรู้จักอดทน เข้มแข็ง ซื่อสัตย์ รู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชาติ ใฝ่คุณสมบัติเป็นนักรบที่สมบูรณ์ เพื่อยำรุงความศิ- สติปัญญาให้เฉลียวฉลาด ทันทอกเหตุการณ์อันทั้งปลุกฝังความรักชาติให้สำนึกในหน้าที่ที่ เกิดมาเป็นหน่วย หนึ่งของชาติ³ หมายความว่ากิจกรรมที่จะส่งเสริมให้เยาวชนได้สำนึกในความเป็นไทยได้มีมาตั้งแต่สมัย รัชกาลที่ 6 แล้ว สถานศึกษาจึงสนองรับนโยบายนี้ด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆที่จะสอดคล้องกับนโยบาย นั้นด้วยการให้เยาวชนได้ปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งข้าเลื่อง วุฒิจันทร์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า

การจักกิจกรรมในสถานศึกษาเป็นวิธีการให้การศึกษที่จะปลุกฝังและเสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติทางคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน นั กศึกษา โดย ทั้ผู้เรียนได้ร่วมกันกระทำด้วยตนเอง กิจกรรมในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่จะส่งเสริมให้ นักเรียน นักศึกษามีความเจริญเติบโต สร้างบุคลิกภาพอันพึงประสงค์ให้กับตนเอง ⁴

¹กระทรวงศึกษาธิการ, ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2520, หน้า 2.

²วรทัศน์ บุญโคตร, "การจัดกิจกรรมนักเรียนที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดีในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6" หน้า 161.

³บุปผา ทูมมานนท์, ประวัติศาสตร์ไทย, หน้า 149 - 150.

⁴ข้าเลื่อง วุฒิจันทร์, หลักการปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน, หน้า 171.

ทวยเหตุผลดังกล่าวนั้น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวอาสา หรือรักษาดินแดน จึงเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาได้จัดให้เยาวชนเพื่อใฝ่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนี้ นอกเหนือไปเป็นผู้นำระเบียบวินัย สามารถแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

กิจกรรมที่เยาวชนมีความนึกเห็นว่า สถานศึกษาจัดมากคือกิจกรรมหนึ่งคือ การส่งเสริมให้เยาวชนไปปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดี เช่น การสละสุนและชมเชยนักเรียน/นักศึกษาที่มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย นับว่าเป็นกิจกรรมที่จะให้กำลังใจและความมั่นใจแก่เยาวชนในการส่งเสริมให้ประพฤติดี ซึ่งในการที่จะส่งเสริมให้เยาวชนไปปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดีได้นั้นเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะในการปลูกฝังความดี ความซื่อสัตย์ ทศการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีแล้วนั้น สิ่งที่จะช่วยส่งเสริมได้เป็นอย่างดีก็โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมนั้นก็จะเกิดขึ้นกับตัวเยาวชนนั่นเอง

ในข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้จะเห็นได้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่เยาวชนนึกว่า สถานศึกษาจัดมากนั้นเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนได้รู้จักวัฒนธรรมประเพณีอันดีมีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นเสาหลักของกิจกรรมที่เสริมสร้างสถาบันชาติที่ทรงกลมกลืน จันทรมัน คณชกัธ เนตวิชัยของคนในชาติจึงเป็นสิ่งที่น่ายึดที่สถานศึกษาได้เล็งเห็นประโยชน์อันเกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ เพราะเมื่อนักเรียนมีระเบียบวินัย มีความเสียสละ และรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม และจะส่งผลให้นักเรียนเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป และเป็นสิ่งที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งว่า กิจกรรมลูกเสือ ยุวอาสา เนตรนารี ผู้นำเพื่อประโยชน์ซึ่งจักกันอยู่ในระบอบมากนั้น ครั้งหนึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ถือเป็นกิจกรรมบังคับที่โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องจัดขึ้น เมื่อได้มีการประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนใหม่โดยมีบัญญัติว่าต้องจัดทั้งหมดหรือจัดเพียง 10 กิจกรรมที่ได้ระบุไว้ในระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการได้เสนอแนะไว้เท่านั้น สถานศึกษาจะพิจารณาจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมก็ได้

---

1. กวงมด จันทรสม, "การศึกษาการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร", หน้า 82.

2. การจัดกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถาบันศาสนา

จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษานั้น เยาวชนมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาจัดอยู่ในระดับน้อย 3 อันดับแรก คือ การนำนักเรียน/นักศึกษา ฝึกปฏิบัติการสวดมนต์ การฝึกนั่งสมาธิ และการสวดมนต์ไหว้พระประจำสัปดาห์ ซึ่งกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรมนี้สามารถจัดให้ปฏิบัติควบคู่กันไปได้ในคราวเดียวกัน เพราะแต่ละสถานศึกษามีแนวทางการปฏิบัติทางศาสนาในแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนอยู่แล้วทุกโรงเรียน ซึ่ง จากงานวิจัยของนิคม ไชยศรีพรหม ก็ได้ค้นพบว่า กิจกรรมทางศาสนานี้มีทั้งนี้ การฝึกสมาธิกับพระสงฆ์ตามโอกาสที่โรงเรียน จัดให้มีขึ้น การฝึกประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในพิธีต่างๆตามประเพณีไทย เช่น การอาราธนาศีล การสวดมนต์ เป็นต้น การฟังเทศน์และการปรากฏถาวรกรรมจากพระสงฆ์ทางโรงเรียนนิมนต์มาที่โรงเรียน และการบวชเป็นสามเณรหรือการบวชชีพราหมณ์ (ถือศีลอย่างแม่ชี) ตามโครงการที่ทางโรงเรียนจัดให้มีขึ้นตอนเปิดภาค แต่ความสนใจของนักเรียนในกิจกรรมศาสนานี้เป็นอันดับสุดท้ายของทุกกิจกรรม¹ แต่จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษากิจกรรมของโรงเรียนจากแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียนต่างๆและแผนการปฏิบัติกิจกรรมของวิทยาลัยครูและวิทยาลัยอาชีวศึกษาพบว่า แผนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาได้ระบุไว้อย่างชัดเจนถึงกิจกรรมทางศาสนา ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญมากที่จะจัดให้นักเรียน นักศึกษาได้ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา โดยเฉพาะศาสนาพุทธที่นักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่นับถือ จากการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาถึงวิธีการนำนักเรียนที่มีจำนวนมากนี้ได้ปฏิบัติอย่างทั่วถึงพบว่าได้แบ่งเป็นสายชั้นและใช้วันอื่นๆในรายสัปดาห์ เช่น จันทร์ พุธ ศุกร์ และนอกจากนี้ การนำนักเรียนไปวัดไกล เคียงก็อาจจะแบ่งไปหลายๆวัดที่สะดวกในการควบคุมดูแลก็ได้ นอกจากนี้ยังมีชมรมพุทธศาสนาให้เยาวชนที่สนใจได้เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจอีกด้วย

ถ้าศึกษาถึงจำนวนผู้นับถือศาสนาพุทธแล้ว จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีจำนวนพลเมืองที่นับถือพุทธศาสนาร้อยละ 99.07 - 99.88 ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่สูงมาก และจำนวนวัดทั้งหมดมี 1412 แห่ง พระภิกษุ 9,190 รูป สามเณร 7,437 รูป² แสดงว่าชาวอุบลราชธานีมีความ

¹นิคม ไชยศรีพรหม, "การศึกษาความสนใจในกิจกรรมนักเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" หน้า 89.

²ชำเลือง วุฒิจันทร์, การพัฒนากิจการคณะสงฆ์และการพระศาสนาเพื่อความมั่นคงของชาติ, หน้า 21

ยี่ภิมันในพุทธศาสนา และมีจิตใจที่ผูกพันอยู่กับการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา ไม่ว่าจะ เป็นประเพณี ที่เกี่ยวกับการเกิด การตาย การปลุกขาน หรือประเพณี "อัครีสองคลองสี่" จะเห็นได้ว่า ทุกเดือนจะมีการทำบุญอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องกัน ซึ่งคงจะมีจุดมุ่งหมายในการ เสริมสร้าง ความสามัคคีและทำบุญสร้างกุศลถวายเสมอ เยาวชนของจังหวัดอุบลราชธานีจึงมีโอกาสดูเข้าร่วมกิจกรรม ทางศาสนสถานศึกษาหรือครอบครัวจักขึ้น

นอกจากนี้ ศาสนสถานที่สำคัญอีกประการหนึ่งของชาวจังหวัดอุบลราชธานีก็เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะเป็นที่รักงูใจให้กับประชาชนได้มีโอกาสทำบุญถวาย เช่น ศาลหลักเมือง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำพิธีเปิดศาลหลักเมือง เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2519 วัดมหาสารคามหรือวัดป่าใหญ่ สร้างมาตั้งแต่สมัย พ.ศ. 2363 มีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเป็นพระลักษณะ บุษบาของชาวเมืองและจังหวัดใกล้เคียง ชื่อ พระเจ้าใหญ่อินแปลง วัดศรีอุบลรัตนาราม มีพระพุทธรูป เป็นพระแก้วศักดิ์สิทธิ์มาก จะนำออกมาให้ประชาชนนมัสการในวันสงกรานต์เท่านั้น และถือว่าเป็น พระคู่บ้านคู่เมืองชาวจังหวัดอุบลราชธานี วัดสุปฏิญาราม เป็นวัดธรรมยุติกวัดแรกของอีสาน วัดนี้ สร้างในสมัยรัชกาลที่ 4 ซึ่งคงงามมาก มีพระประธานในโบสถ์ชื่อพระสัมพันธวงค์เจ้า วัดหนองป่าพง ที่มีพระอาจารย์ชาเป็นเจ้าอาวาส วัดนี้สร้างแบบศิลปะตะวันตกซึ่งมีความงดงามมาก พุทธอุทยาน มี พระมงคลมิ่งเมือง เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยองค์ใหญ่ตั้งเด่นเป็นสง่าอยู่กลางแจ้ง เป็นคนที่จะเห็น ได้ว่าชาวอุบลราชธานีได้ยี่ภิมันในพระพุทธศาสนามาก จึงทำให้ความเจริญรุ่งเรืองของวัดหรือประเพณี ทางๆได้รับการสืบทอดมาสู่ลูกหลาน"ซึ่งโดยปกติแล้วชาวอุบลราชธานีจะมีจิตใจที่สงบ มันคงอยู่ใน ศีลธรรมตามคัลลของพระพุทธศาสนาตลอดมา"² ฉะนั้นการ เข้าร่วมกิจกรรมการ เสริมสร้างสถาบัน ศาสนาจึง เป็นกิจกรรมที่ชาวจังหวัดอุบลราชธานีได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน เยาวชน ของจังหวัดอุบลราชธานีจึงได้รับการถ่ายทอดและสร้างสมความรู้ ความคิด ตลอดจนการปฏิบัติทาง ศาสนานี้ จากสถาบันครอบครัว และชุมชนของคน เมื่อเยาวชนได้เข้าศึกษาในสถานศึกษาจึงได้เข้า ร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่โรงเรียนได้จักขึ้นเพื่อเสริมสร้างสถาบันศาสนาได้อย่างมากและสม่ำเสมอ

การค้นพบของงานวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของทองกมล จันทรสม ในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับกิจกรรมที่โรงเรียนจัก เพื่อเสริมสร้างสถาบันศาสนา ด้วยการ สวมมนต์และพิธีกรรม คิดเป็นร้อยละ 95.10 จักฝึกสมาธิ ร้อยละ 81.50³ และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า

¹สายฝน(นามแฝง), "อุบลราชธานี", นิตยสารยาสูบ, หน้า 23 - 24.

²หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, จังหวัดอุบลราชธานี - อุบลราชธานี, จักพิมพ์ในงานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ, หน้า 15.

³ทองกมล จันทรสม, "การศึกษาการจักกิจกรรมที่เสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร", หน้า 89.

ควรจะ เน้นที่หลักธรรมของพระพุทธศาสนา ก่อน ความคิดเห็นของเยาวชนในสถานศึกษาเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสถาบันศาสนานี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่สถานศึกษาจัดกิจกรรม เหล่านี้อยู่ในระดับมาก จะช่วยให้เยาวชนได้มีโอกาสฝึกฝนการปฏิบัติศาสนกิจบ่อยๆ จนเกิดความ เลื่อมใสศรัทธา การประพฤติตนเป็นคนดี หรือเป็นประโยชน์ต่อสังคมนั้นต้องเริ่มที่จิตใจก่อน เมื่อ จิตใจจัดการแสดงออกย่อมจะดีไปด้วย ฉะนั้นการฝึกฝนกล่อมเกล่าจิตใจของฝึกแบบค่อยเป็นค่อยไป ให้เยาวชนเกิดความศรัทธาและ เติบโตที่จะปฏิบัติ ซึ่งในปัจจุบันนี้"ควรส่งเสริมให้เยาวชนได้มีโอกาส ใกล้ชิดพระพุทธศาสนาให้มากยิ่งขึ้น เพราะศาสนาจะช่วยกล่อมเกล่านิสัยให้สุภาพอ่อนโยน มีเมตตา กรุณา ไม่เบียดเบียนผู้อื่น"¹ และ เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่ง สำหรับการจัดกิจกรรมด้านศาสนา คือ การให้นักเรียน/นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาจะเป็นการปลูกฝังให้สำนึกเสมอว่า «เราเป็นชาวพุทธ ต้องเรียนรู้เรื่องพระพุทธศาสนา ต้องดำเนินชีวิตตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และต้องปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา»² ฉะนั้น การนำนักเรียน/นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสวดมนต์ การฝึกนั่งสมาธิ และการสวดมนต์ไหว้พระประจำดึกห้าที จึงเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดให้เยาวชน ได้รับการปลูกฝังความเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีต่อไป

การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพุทธศาสนานั้น ด้วยเหตุผลว่าประเทศไทยเป็นเมืองพุทธศาสนา จึงนิยมใช้หลักธรรมและแนวปฏิบัติทางศาสนาเข้าช่วยชัก โกลาณิสัยของเยาวชนให้เป็นคนดีตามหลัก พุทธศาสนา จากการค้นพบของนิตยา เปลื้องนุช พบว่า"กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคเหนือจัดมากที่สุด คือ กิจกรรมเกี่ยวกับการศาสนา"³ เยาวชนในสถานศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ได้รับการปลูกฝังและสร้างศรัทธาจากถาวรจัดกิจกรรมของสถานศึกษาเช่นกัน มีข้อที่ควรคำนึงบาง ประการว่า สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมทางศาสนาให้เหมาะสมและไม่น่าเบื่อหน่าย จากการสนทนากับ ครูผู้สอนและผู้บริหาร สรุปได้ว่า ได้ผลดีเปลี่ยนแนวการควบคุมดูแลการปฏิบัติกิจกรรมเป็นการหนุน เวียนให้ความรู้ตลอดจนการอบรมสั่งสอนให้ซื่อสัตย์ ซื่อเทื่อนใจแก่เยาวชน สิ่งที่จะควรจัดกิจกรรมอีก

¹สง่า พาศินธุ, "การส่งเสริมเยาวชนไทยในสังคมปัจจุบัน", ประชาศึกษา, (ปีที่ 27, ฉบับที่ 8, มีนาคม 2519), หน้า 30.

²พิฑูร มลิวัดย์, พุทธศาสนาสำหรับประชาชน ตอน 1, (กทม.: โรงพิมพ์การศาสนา, 2527), หน้า 2.

³นิตยา เปลื้องนุช, "เจตคติของอาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียน รัฐบาลในภาคกลางที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน". หน้า 95.

ประการหนึ่งคือ จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดที่มีวัดเป็นจำนวนมากและมีวัดที่เก่าแก่มีความสวยงาม และศักดิ์สิทธิ์หลายแห่ง เช่น วัดสุปฏิหาราม วัดหนองป่าพง วัดป่าใหญ่ วัดภูเขากแก้ว ฯลฯ ซึ่งสร้างขึ้นด้วยศิลปอันงดงามและมีความสง่างามยิ่งนัก ครูอาจารย์อาจจะเปลี่ยนแปลงกิจกรรมโดยการนำเยาวชนไปทัศนศึกษาวัด เพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสบรรยากาศแห่งความเงียบสงบและศักดิ์สิทธิ์ของศาสนสถานเหล่านั้น ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะปลูกฝังให้เยาวชนเกิดความรู้สึกศรัทธาคือศาสนา และมองเห็นในสิ่งที่ดี นานางแห่งของท้องถิ่นและของชาติ ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อศาสนาต่อไป

3. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์

จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ 3 อันดับแรก คือ การจัดพิธีถวายพระพรเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ การนำนักเรียน/นักศึกษาเข้าร่วมพัฒนาตนเองและท้องถิ่นเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลในวันสำคัญต่างๆ เป็นกิจกรรมที่เยาวชนมีความคิดเห็นว่าสถานศึกษาจัดกิจกรรมเหล่านี้อยู่ในระดับมาก อาจจะด้วยเหตุผลว่ากิจกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่จะแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ นอกจากนี้การนำเยาวชนร่วมการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อพัฒนาตนเองและท้องถิ่น เช่น การทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน วัด ชุมชน สถานะราชการ การบริจาคทรัพย์ การบริจาคโลหิต นั้นแสดงว่า สถานศึกษาได้จัดให้เยาวชนได้แสดงออกถึงการเทอดพระเกียรติและถวายความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ จากการวิจัยของทองกมล จันทรัมย์ ได้พบว่าแผนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ในการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างสถาบันพระมหากษัตริย์คือให้ความจงรักภักดีและ เทอดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่วนการจัดกิจกรรมต่างๆนั้น เน้นที่พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ พระราชดำรัส¹ ดังนั้นการที่จะแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์นั้น สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมต่างๆได้ในวันสำคัญ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันฉัตรมงคล ฯลฯ นอกจากการถวายพระพรแล้วยังสามารถนำเยาวชนให้เข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆเป็นการถวายเป็นพระราชกุศลและเป็นการแสดง

¹ทองกมล จันทรัมย์, "การศึกษาการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร", หน้า 71.

ถึงความสามัคคีของหมู่คณะอีกด้วย ซึ่ง "การที่ประชาชนในชาติมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ สืบต่อกันมาเป็นเวลานานแล้วนั้นก็ด้วยประเทศชาติของเรามีพระมหากษัตริย์ปกครองให้ความสงบ รมเป็นแก่ประชาาราฏรตลอดมานั้นเอง"¹ ดังนั้นการแสดงความจงรักภักดีด้วยการจัดพิธีถวายพระพร นั้น สถานศึกษาจึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทองจักกิจกรรมทุกมปี จากการสนทนากับผู้บริหารสถานศึกษา สรุปลไควว่าการจัดพิธีถวายพระพร มักจัดในตอนเช้าหลังพิธีเชิญธงชาติ โดยการจัดตั้งพระบรมสาทิสลักษณ์ ธงชาติ และแท่นบูชาพระพุทธรูป แล้วผู้บริหารหรืออาจารย์ท่านใดท่านหนึ่งจะเป็นผู้กล่าวส่กู่ที่พระ เกียรติคุณและกล่าวถวายพระพร และร่วมกันร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี สำหรับภายในห้องเรียน ห้องสมุด หรือห้องกิจกรรม จะมีการจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณของพระองค์ ผู้บริหาร สถานศึกษาให้ขอคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมเหล่านี้จะเป็นการกระตุ้นเตือนให้เยาวชนมีความสำนึก ในพระมหากษัตริย์คุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อประเทศชาติและประชาชนชาวไทย นอกจากนี้ สื่อมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์มีส่วนช่วยในการเผยแพร่พระเกียรติคุณของพระมหา กษัตริย์เพราะ เยาวชนนอกจากจะได้อ่านหรือความรู้จากวารสารนั้นๆ มาเป็นข้อคิด และแนวทางในการ จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสถาบันพระมหากษัตริย์ได้ถูกต้องกับระเบียบแบบแผนยิ่งขึ้น

สำหรับการนำนักเรียน/นักศึกษาเข้าร่วมพัฒนาตนเองและท้องถิ่นในวันสำคัญต่างๆนั้นมัก จะเป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากพิธีถวายพระพร กล่าวคือช่วงเช้าเป็นพิธีถวายพระพร สำหรับช่วงบ่าย อาจจะเป็นคอนเล็กเรียน เช่นเวลาโฮมรูม หรือเวลาปฏิบัติกิจกรรมอื่นที่ได้ระบุไว้ในตารางกิจกรรม นั้นเมื่อตรงกับวันสำคัญเป็นกรณีพิเศษก็จัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น แบ่งนักเรียน/นักศึกษาออกไปพัฒนา ท้องถิ่น เช่น วัด ตลาด สถานเที่ราชการ ถนนใกล้โรงเรียน เป็นการป้กกวาคชยะมูลฝอย หรือ ร่วมกับบริจาคทรัพย์ บริจาคโลหิตเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เป็นการพัฒนาจิตใจของตนเองที่จะรู้จัก การเสียสละเพื่อส่วนรวม รวมแรงรวมใจกันทำประโยชน์เพื่อสาธารณกุศล ในการจัดกิจกรรมเหล่านี้ ผู้บริหารให้ความคิดเห็นว่าจะทองแจ่งหรือประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ซึ่งจะ เป็นผลดีในแง่ที่ว่านักเรียน นักศึกษารู้สึกคุ้นควและกระคือหรือร่นในการรวมกิจกรรม เพราะกิจกรรมเหล่านี้จะได้รับผลคอบสนอง โดยเร็วคือ ความสะอาดที่มองเห็นได้ชัดกว่าทุกวันทีรณรงค์ความสะอาดซึ่งเป็นหน้าที่ของเยาวชน

¹ประมุขสิน จุไรศรี, "มารยาทไทย: การถวายความเคารพองค์พระมหากษัตริย์", นิทรรู, (ปกัษแรก, 15 มีนาคม 2521), หน้า 39.

อยู่แล้วจะปรากฏที่คอสาบตาทันที เมื่อสิ้นสุดกิจกรรม นอกจากนั้น เป้าหมายชมและชมเชยของประชาชน อีกด้วย¹ ซึ่งความคิดเห็นของผู้วิจัยเองแล้วมีความคิดเห็นว่า เป็นสิ่งที่ดีและควรสนับสนุน เพราะการปฏิบัติกิจกรรมเฉพาะในบริเวณโรงเรียน เยาวชนอาจจะรู้สึกจำเจซ้ำซากและไม่กระตือรือร้นเท่าที่ควร เมื่อได้มีโอกาสไปปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับชุมชนแล้ว จะเพิ่มความกระตือรือร้นและความขยันมากยิ่งขึ้น

ในส่วน of พระมหากษัตริย์ที่ประชาชนและ เยาวชนจะได้มีโอกาสวางความจงรักภักดี นอกจากการร่วมพิธีถวายพระพร หรือบำเพ็ญประโยชน์เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแล้ว จังหวัดอุบลราชธานีมีกิจกรรมที่จัดในระดัจังหวัดซึ่งส่วนราชการเป็นผู้จัดคือ จัดให้มีพิธีถวายพระพรในบริเวณทุ่งศรีเมือง² หน่วยราชการหรือประชาชน ตลอดจนลูกเสือชาวบ้านจะมาร่วมพิธีเป็นจำนวนมากโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานในพิธี เป็นการแสดงออกซึ่งความจงรักภักดีของชาวอุบลราชธานี ตลอดจนพระมหากษัตริย์ นอกจากนั้นการจัดพิธีรับเสด็จ เมื่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชวงศ์ได้เสด็จไปเยี่ยมเยียนชาวจังหวัดอุบลราชธานี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเคยเสด็จไปชมแก่งสะพือ³ อำเภอพิบูลย์มังสาหาร ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามมากแห่งหนึ่งของจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งสองพระองค์ได้จารึกพระปรมาภิไธย และพระนามาภิไธยย่อไว้บนแผ่นหินอ่อนที่มาซึ่งได้นำมาจัดตั้งไว้ในสวนหย่อมหน้าบริเวณลานกว้างเพื่อเป็นอนุสรณ์ที่สำคัญแห่งหนึ่ง นอกจากนี้จังหวัดอุบลราชธานียังได้จัดกิจกรรมอื่น ๆ ในอันที่จะแสดงออกถึงการจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อีกด้วย ฉะนั้นไม่ว่าจังหวัดหรือสถานใด ๆ ในจังหวัด จะจัดกิจกรรมใดเพื่อการถวายความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะจัดในสถานศึกษาหรือสถานศึกษา ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนทางให้ความร่วมมือกันช่วยกัน เข้าร่วมในกิจกรรมเหล่านี้กันอย่างพร้อมเพรียงกัน

¹ บุญใหญ่ สารธร, หลักการบริหารการศึกษา, หน้า 306.

² ทุ่งศรีเมือง เป็นทุ่งอยู่กลางเมืองเดิมเป็นที่ทำนาของเจ้าเมือง ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าฯ มีให้ทำนา แต่ให้รักษาไว้เป็นที่พักผ่อนของชาวเมืองและให้เป็นที่จัดงานเทศกาลทำบุญต่างๆของจังหวัด (คัดจาก สายฝน (นามแฝง), "อุบลราชธานี", หน้า 23.)

³ แก่งสะพือ เป็นแก่งน้ำที่ม้วนเหวี่ยงใหญ่มากมายขวางทางเดินของแม่น้ำมูลก่อให้เกิดเป็นเสมือนน้ำตกที่สวยงามบริเวณกว้าง เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจแห่งหนึ่งของชาวอุบลราชธานี เมื่อถึงเทศกาลสงกรานต์จะมีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวชมมากมายโดยลงไปเล่นน้ำในบริเวณแก่งสะพือได้เพราะน้ำไม่ลึกมากจึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว (ผู้วิจัย).

2. การเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานใด ๆ จังหวัด อุบลราชธานี

เยาวชนได้แสดงความคิดเห็นว่า เยาวชนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษาในอัตรายอดที่สูงมาก คือ เกือบร้อยละร้อยสำหรับกิจกรรมที่มี 1 ครั้งในรอบปี คือ สถาบันชาติ การประกวดคำอ่านทำนองเสนาะในวันสุนทรภู่ การประกวดแต่งคำประพันธ์ในวันสุนทรภู่ การร่วมทำบุญในวันขึ้นปีใหม่ การร่วมทำบุญในวันเด็ก การร่วมทำบุญในวันครู การเลือกตั้งสมาชิกสภานักเรียน/นักศึกษา สถาบันศาสนาที่มีกิจกรรมการร่วมพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ การร่วมพิธีเวียนเทียนในวันเข้าพรรษา การร่วมทำบุญในวันวิสาขบูชา การร่วมทำบุญในวันอาสาฬหบูชา และสถาบันพระมหากษัตริย์ มีกิจกรรมดังนี้ การร่วมถวายบังคมในวันปิยมหาราช การร่วมบริจาคโลหิตในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ การร่วมพัฒนาท้องถิ่นในวันที่ " 5 ธันวาคมมหามหาราช " การจัดนิทรรศการเพื่อรำลึกถึงบูรพกษัตริย์ของชาติ เช่น สมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระเจ้าตากสินมหาราช รัชกาลที่ 1 - 8 การจัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบรมฯ โอรสาธิราช สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ การจัดและร่วมในนิทรรศการ วันเด็กคิด ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สาเหตุที่เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมมากเกือบร้อยละร้อยนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า เยาวชนส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันชาติ สถาบันศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ และการเข้าร่วมกิจกรรมที่นอกเหนือจากวิชาการที่เคร่งเครียดที่มีใช้กิจกรรมการเรียนการสอน ไม่มีลักษณะเป็น "วิชา" และ เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียนที่เคร่งเครียด เยาวชนจะได้รับความรู้ ประสบการณ์ และความแปลกใหม่จากการเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ เหตุผลอีกประการหนึ่งที่เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมเกือบร้อยละร้อยคือ กิจกรรมเหล่านี้มักปฏิบัติกันเป็นชั้นเรียน หรือทั้งโรงเรียน ทำให้เยาวชนทุกคนตื่นตัว และกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมมากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมที่มีเพียง 1 ครั้ง ในรอบปีนี้ ยิ่งจะทำให้เยาวชนตื่นตื่น กระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมด้วยกันทั้งสิ้น

สำหรับกิจกรรมที่มีมากกว่า 1 ครั้งในรอบปี มีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลางและระดับน้อย (กึ่งตารางที่ 6) ซึ่งเยาวชนจะเลือกเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้นตามโอกาสอันควร และเวลาจะอำนวยให้เยาวชนได้เข้าร่วมกิจกรรมนั้นมาน้อยเพียงใด เยาวชนจะมีความสนใจและโอกาสที่จะเข้าร่วมกิจกรรมไม่เหมือนกัน สถานศึกษาไม่บังคับให้ทุกคนของเข้าร่วมทุกครั้ง

ฉะนั้นความถนัด และความสามารถ ตลอดจนความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน จึงทำให้อัตราการเข้าร่วมกิจกรรมที่มากกว่า 1 ครั้งในรอบปี จึงมีระดับความสนใจของเยาวชนจะ เขาร่วมกิจกรรมแตกต่างกันไป สำหรับกิจกรรมนักเรียนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรแล้วมีผู้วิจัยถึงความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น เบญจมาศ เพิ่มสุขศรี¹ ได้ค้นพบว่านักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรพอสมควร วณิ บัณฑิตกุล² นักเรียนส่วนใหญ่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยสมัครเข้าเป็นสมาชิกชุมนุมต่าง ๆ เทอมละ 1 ชุมชม สุภาพ สักยานันต์³ พบว่านักเรียนสนใจกิจกรรมพอสมควร และอรพรรณ เวทยะเวทิน⁴ พบว่านักเรียนส่วนมากมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมที่พอสมควร แต่สำหรับงานวิจัยของพูนศิริ เจริญพันธ์⁵ ได้ค้นพบว่า นักเรียนไม่ให้ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเท่าที่ควร แต่สำหรับกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ยังไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ทั้งนี้จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าเยาวชนได้เข้าร่วมกิจกรรมมากรวมทั้ง เคยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดนั้นมาก จึงเป็นที่น่าสนใจว่าเยาวชนสนใจที่จะ เข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติโดยเล็งเห็นคุณค่าของการเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้าง เอกลักษณ์ของชาติ นอกจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความรัก ประสพการณ์แล้วยังเป็นการร่วมกันสร้างคุณประโยชน์ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ การเสียสละ แรงกาย กำลังทรัพย์ให้ความช่วยเหลือสังคม และร่วมมือกับส่วนรวมก่อให้เกิดความสามัคคี เป็นต้น

1 เบญจมาศ เพิ่มสุขศรี, "การสำรวจทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร", หน้า 114.

2 วณิ บัณฑิตกุล, "การสำรวจความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย", หน้า 78.

3 สุภาพ สักยานันต์, "ความคิดเห็นของนักเรียนในโรงเรียนสตรีวิทยาที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรปีการศึกษา 2517", หน้า 92.

4 อรพรรณ เวทยะเวทิน, "เจตคติของอาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน", หน้า 102.

5 พูนศิริ เจริญพันธ์, "ความสนใจของนักเรียนสตรีศรีสุวิทย์ที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร", หน้า 78.

ซึ่งธีระ นทีวชิรกุล¹ ได้ค้นพบว่าทัศนคติความทองการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของเรา และบ้างเพียง
 ประโยชน์มากเป็นอันดับแรกแต่เลือกเข้าร่วมกิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรมเป็นอันดับสุดท้าย และในม
 ไรชศรีพรหม² ได้ค้นพบว่ากิจกรรมศาสนาอยู่ในอันดับสุดท้ายที่นักเรียนสนใจเช่นกัน ซึ่งไม่สอดคล้อง
 กับงานวิจัยนี้ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นพบว่า เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในส่วน
 ของสถาบันศาสนามากถึงร้อยเปอร์เซ็นต์ ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เป็นกิจกรรมบังคับแต่เยาวชนก็แสดง
 ความรักเห็นว่าได้เคยเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ อาจจะเป็นเพราะว่าเยาวชนส่วนใหญ่มีถือศาสนาพุทธ
 การปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาไม่ว่าในสถานศึกษาหรือครอบครัว เยาวชนก็ได้ปฏิบัติมาแล้ว ทั้งสิ้น
 โดยไม่คำนึงกับแค่ประการใดซึ่งจะเป็นการคอยฝึกจิตใจให้เป็นปกติ เบิกบาน มีเหตุมีผล กล่อมกล่า
 ให้อุภาพอ่อนโยน ไม่เบียดเบียนผู้อื่นตามหลักธรรมของศาสนาพุทธ

กิจกรรมการเสริมสร้าง เอกลักษณ์ของชาติบางประการ เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจและคว
 รมหาอภิปราย เพราะ เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาแต่ละแห่งได้ระบุไว้โดยชัดเจนในแผนปฏิบัติงาน
 ของสถานศึกษานั้น ๆ ตลอดจนงบประมาณที่ได้รับและครูผู้รับผิดชอบโครงการ อาทิเช่น โครงการ
 ส่งเสริมรักษาความสะอาดของสถานศึกษาโครงการส่งเสริมความเป็นระเบียบ เช่น การเข้าแถว
 ซื่ออาหาร การเดินแถว การทำความสะอาด โครงการเข้าร่วมกิจกรรมเยาวชนสัมพันธ์ เพื่อ
 ความเป็นระเบียบและความมีน้ำใจของชาติ โครงการเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และการ
 เข้าร่วมชม/แสดงดนตรีไทยที่สถานศึกษาจัดนั้น เยาวชนได้แสดงความคิดเห็นว่า มีส่วนร่วมปานกลาง
 จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า โครงการเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนและได้วางแผนไว้ล่วงหน้าตลอดปีและได้
 ปฏิบัติสืบเนื่องมาจากที่แล้ว ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน ย้อนหลังไป
 1 ปี ก็พบว่า โครงการเหล่านี้ได้ปฏิบัติมาแล้วในที่ผ่านมา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า กิจกรรม
 ใดที่สถานศึกษาเคยจัดมานั้น สถานศึกษานั้นย่อมมีทักษะในการจัด มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ
 ในการจัด จึงทำให้ผลการจัดโดยรวมดูดีทุกประการสมควรได้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมด้านศาสนา
 การได้ร่วมทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา การยอมรับวัฒนธรรม การร่วมกันพัฒนาวิถีไกลเคียงสถาน
 ศึกษา เป็นสิ่งที่ทำให้เห็นถึงการมีโอกาสที่จะแสดงออกถึงการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และเยาวชนยัง
 มีความสนใจและเห็นคุณค่าของศาสนาอยู่มาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทรา สุภัทรานนท์³ พบว่าส่วน

¹ธีระ นทีวชิรกุล, "การศึกษาความทองการเข้าร่วมกิจกรรมนสขของนสขจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย", หน้า 89.

²โสม ไรชศรีพรหม, "การศึกษาความสนใจในกิจกรรมนักเรียนของนักรเรียนมัธยมศึกษา
 ทอนปลายในโรงเรียนสหศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร", หน้า 89.

³สุภัทรา สุภัทรานนท์, "ทัศนคติและความสนใจของนักศึกษาที่มีต่อพุทธศาสนา", หน้า 80.

ใหญ่ที่ทัศนคติที่ทศศาสนา ถึงแม้ว่าจะปฏิบัติศาสนกิจไม่ได้ก็ตาม และมีความเห็นว่าผู้ที่มีชีวิตสงวน
 ต้องเชื่อในเรื่องศาสนาและไปวัดบ้าง สำหรับงานวิจัยของประกัม นิลพั่งงา¹ สามารถ คงสะอาค²
 ชูชีพ พุทฺชประเสวีร³ และชื่อนอรณณ์ ภาวะพฤติ⁴ สรุปได้ว่า กิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจเข้า
 ร่วมกิจกรรมส่วนมากเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมพัฒนาสังคม รองลงมาคือ
 กานสงเสริมศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเห็นว่ามีส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ประการที่ล้าค้เพิ่มผลต่อการ
 เข้าร่วมกิจกรรมของเยาวชนคือ สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาควรจะมีความสัมพันธ์กันอย่าง
 ใกล้ชิดที่จะให้การอบรมสั่งสอน เป็นตัวเสริมซึ่งกันและกันที่จะช่วยกระตุ้น และให้โอกาส
 แก่เยาวชนใกล้ชิดกับศาสนาอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ เป็นแบบอย่างที่ดีและพยายามสนับสนุนกิจกรรม
 ของศาสนาเท่าที่จะพึงมีโอกาส เยาวชนจะเห็นแบบอย่างที่ดีและไม่สับสนไปว่าเนื้อหาวิชาที่เรียนใน
 ห้องเรียนกับการปฏิบัติจริงควรจะสอดคล้องกัน เพื่อให้การเข้าร่วมกิจกรรมของ เยาวชนเป็นสิ่งที่ดี
 และมีคุณค่าต่อเยาวชน เยาวชนเองก็ต้องการที่จะค้นหาความถนัด ความสนใจของตนเอง โดยการ
 แสวงหาจากการเข้าร่วมกิจกรรมค่างานนั้นเอง ซึ่งมียะวดี ฌีรังคะ เปาระ⁵ ได้ค้นพบจากงานวิจัยว่า
 นอกจากความรู้ทางคานวิชาการแล้ว นักเรียนยังต้องการกิจกรรมที่ผ่อนคลายความตึงเครียด ต้องการ
 ความสนุกสนานและสบายใจอีกด้วย นอกจากนี้ ชฎาพร พัทธ์ระเฐียร⁶ ได้แสดงความคิดเห็นถึงการจัด

¹ประกัม นิลพั่งงา, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาใน
 วิทยาลัยครูสวนกลาง" หน้า 124.

²สามารถ คงสะอาค, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาใน
 วิทยาลัยครูภาคใต้", หน้า 133.

³ชูชีพ พุทฺชประเสวีร, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาใน
 วิทยาลัยครู", หน้า 1๕๐.

⁴ชื่อนอรณณ์ ภาวะพฤติ, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา
 ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ", หน้า 1๙3.

⁵ยะวดี ฌีรังคะ เปาระ, "การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา", หน้า ๗๙.

⁶ชฎาพร พัทธ์ระเฐียร, "ความคิดเห็นเกี่ยวกับคานิยมทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาใน
 กรุงเทพมหานคร", หน้า ๙1.

กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ การจัดกิจกรรมเป็นการเปิดโอกาสพัฒนาค่านิยมทางสังคม เช่น จัดให้ชุมนุมต่างๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนจัดกิจกรรมการกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน ได้ฝึกหัดความรับผิดชอบ ความเป็นระเบียบวินัย การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อเพื่อน มนุษย์และสังคมส่วนรวม ตลอดจนรู้จักสร้างเสริมวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติไทยเป็นต้น

ดังนั้นเมื่อสถานศึกษาได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือในหลักสูตรก็ตามเยาวชน ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนั้นนอกจากจะได้รับความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังจะได้รับระเบียบวินัย ความรับผิดชอบและรู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ได้ จะเห็นได้อย่างชัดเจนจากกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด รักษากินแค้น ซึ่งเยาวชนส่วนใหญ่ก็ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้นอยู่แล้ว เยาวชนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมจะผ่านการฝึกปฏิบัติให้เกิดความมีวินัยและสามัคคี อันเป็นปัจจัยพื้นฐาน ในการสร้างชาติ โดยเฉพาะกิจกรรมทางศาสนา เยาวชนก็ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมมากอาจจะ คุ้มเหตุผลว่า ชมเทออสานนีนัยมิตพวงทางใจ ยึดมั่นในคำสอนของพระพุทธเจ้า สนใจในเรื่องการ ทำบุญ เข้าวัดสม่ำเสมอ ควบคู่ความเชื่อและศรัทธาในพระพุทธศาสนา เยาวชนจึงมีความศรัทธาตาม ผู้ปกครองด้วย จากคำถามปลายเปิด พบว่า เยาวชนหลายคนชอบเรียนตามประเพณีอันดีงาม และ การปฏิบัติตนตามคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นสิ่งที่ควรกระทำ นอกจากนี้ประเพณีอันดีงามของชาติและ ของท้องถิ่นควรที่จะขำรงรักษาไว้ตลอดไป

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมใดๆของเยาวชน ควรเป็นสิ่งช่วยเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ ความเข้าใจช่วยการฝึกปฏิบัติ โดยเฉพาะเกี่ยวกับสิ่งที่ละเอียดอ่อน เป็นความรู้สึกทางจิตใจของแต่ละบุคคลด้วยแล้ว จำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องใช้วิธีการที่ค่อยเป็นค่อยไปให้เยาวชนสมัครใจที่จะปฏิบัติโดยหาวิธีการหรือรูปแบบ ของกิจกรรมที่จะชักชวนให้เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจและตามความถนัดของตนเอง ครูผู้สอนอาจจะใช้สื่อต่างๆมาประกอบกิจกรรมให้น่าสนใจยิ่งขึ้น ขาวสารหรือเนื้อหาที่สื่อมวลชนเสนอ ออกมาในรูปแบบต่างๆกันนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการให้ความรู้แก่เยาวชน โดยเฉพาะโทรทัศน์หรือ หนังสือพิมพ์ ครูอาจจะใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ได้ ทั้งนี้ผลการวิจัยของ บุทธวีวัลย์ วณิชจินตา¹ และ ศาสตราจารย์ จิตนะ² ที่พบว่าครูใช้สื่อมวลชนประเภทต่างๆในการเรียนการสอน

¹บุทธวีวัลย์ วณิชจินตา, "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับผล สำเร็จในการเรียนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม" หน้า 37.

²ศาสตราจารย์ จิตนะ, "การใช้สื่อมวลชนในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย เขตการศึกษา 9", หน้า 85.

ซึ่งจะเป็นผลดีกับเยาวชนมากถ้าเป็นท ร เสนอข่าวที่ก่และมีคุณค่าคือเยาวชน จะเป็นการช่วยให้ เยาวชนมีความสนใจและกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติกิจกรรมได้อีกทางหนึ่ง

ในส่วนของจังหวัดอุบลราชธานีแล้วการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาตินั้น ได้มีการจัดกิจกรรม เฉลิมขวัญให้ประชาชนทุกคนแสดงความเคารพธงชาติ เวลา 8.00 น. และ 18.00 น. โดยการ ทำป้ายประกาศเฉลิมขวัญ และใช้เสียงตามสายของเทศบาล หรือจากวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ก็ควรส่งเสริมด้านความมีระเบียบวินัย ความสะอาด จังหวัดอุบลราชธานีก็ได้มีการชักชวน ให้ประชาชนไปปฏิบัติเสมอ การส่งเสริมวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมท้องถิ่น ยังเป็นภารกิจที่สำคัญ กิ่งพระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๆ ว่า "การรักษาวัฒนธรรมคือการรักษาชาติ" นั้นเอง จังหวัดอุบลราชธานีมีใคนึงนอนใจที่จะมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ซึ่งเป็น "แนวนโยบายที่เร่งด่วนที่จะต้องให้มีการดำเนินงานให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว"¹ ซึ่งการที่จะ พัฒนาประเทศชาติให้มั่นคงถาวรใคนั้น"ทุกจังหวัดจักต้องสร้างจุดเด่นทางวัฒนธรรมมาอย่างใดอย่างหนึ่ง แหม่ทุกจังหวัดก็มียุคเด่นเป็นของตนเอง...จังหวัดอุบลราชธานีก็มีประเพณีของไฟ แห่เทียนพรรษา"² โดยที่จังหวัดอุบลราชธานีมีจุดเด่นทางวัฒนธรรมมาก ทั้งสถานเทพทองเที่ยว เช่น แกลงสะพือ แกลงตะนะ หากวัดใด เป็นคน ตลอดจนศาสนสถานอันศักดิ์สิทธิ์หลายแห่ง เช่น วัดสุปฏิหาราม วัดภูเขาก้าว วัดหนองป่าพง วัดหนองบัว ๆ ล่า เป็นวัดคู่สถานที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัดที่จะเป็นส่วนสำคัญ ประการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทางด้านจิตใจของชาวจังหวัดอุบลราชธานีคือไป- เป็นการสร้างสิ่งแวดล้อม ทางวัตถุให้เจริญงอกงามเพื่อน้อมนำจิตใจให้ตั้งมั่นไปด้วย เพราะ

ถ้าเราจะอาศัยวัฒนธรรมเป็นปัจจัยในการพัฒนาชาติ เราจะต้องช่วยกันพัฒนาคุณค่าวัตถุธรรม เป็นประการแรก ให้เป็นวัตถุธรรมที่แสดงเอกลักษณ์ของจังหวัด อำเภอ หมู่บ้านหรือตำบล นั้น หากขาดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ถึงงาน ที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม แสดงถึงความ เป็นระเบียบเรียบร้อย แสดงถึงความกลมเกลียวก้าวหน้า ก็ย่อมไม่สามารถอาศัยวัฒนธรรม เป็นเครื่องพัฒนาชาติใดโดยแน่นอน และประชาชนก็ย่อมขาดความสงบทางใจ สร้างแต่ ปัญหาคือลัทธิธรรมตลอดไป³

¹รายงานการสัมมนาเรื่องเอกลักษณ์ของชาติกับการพัฒนาชาติไทย, หน้า 84.

²บรรจง ชูสกุลชาติ, "วัฒนธรรมจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติอย่างไร" นิคมกรู, (ปีที่ 23, ฉบับที่ 11, 15 มิถุนายน 2524), หน้า 15.

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 15.

ดังนั้นจังหวัดคุณลราชธานีจึงมีวัตถุประสงค์ที่มีลักษณะ เติบโตประจำจังหวัดอยู่มากทั้งโครงสร้างสม หรือธรรมชาติโครงสร้างไวแล้วนั้น ประชาชนย่อมจะทองพยายามรักษาจุดเด่นหรือเอกลักษณ์ของ จังหวัดให้ไว้เพื่อเป็นมรดกสืบทอดสู่ลูกหลาน อย่างไรก็ตาม คำสั่งหรือแนวนโยบายที่จะรักษาหรือ เสริมสร้างสิ่งที่ดีที่เด่นเป็นเอกลักษณ์ของรัฐแล้ว จึงเป็นโอกาสอันดีที่ชาวจังหวัดคุณลราชธานีจะไต่ แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์เหมือนกับที่ ไต่รักและหวงแหนวัฒนธรรมและประเพณี ตลอดจนวัตถุประสงค์ของจังหวัดคุณลราชธานีมาไว้หลายชั่วอายุคนแล้ว ฉะนั้นการอนุรักษ์สิ่งที่ดีงาม สิ่งที่เป็เอกลักษณ์ของจังหวัดไว้ก็เป็นการช่วยรักษา เอกลักษณ์ของรัฐไว้อีกทางหนึ่ง เยาวชนในสถานศึกษาจังหวัดคุณลราชธานีที่ไต่เข้าร่วมในกิจกรรม การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของรัฐจึงมีความภาคภูมิใจที่ไต่ช่วยกันรักษาสิ่งที่ดีงามของบ้านเมืองไว้ และช่วยส่งเสริมสิ่งที่ดีที่เหล่านี้ให้ดีเด่นและดำรงไว้คู่ชาติไทยตลอดไป

3. ปัญหาหรืออุปสรรคในการ เข้าร่วมกิจกรรมการ เสริมสร้าง เอกลักษณ์ของรัฐใน สถานศึกษา จังหวัดคุณลราชธานี

จากงานวิจัยพบว่า ปัญหาหรืออุปสรรคในการ เข้าร่วมกิจกรรมมีทั้งที่ระดับน้อยถึงระดับ มาก ที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในระดับมากนั้นมีดังนี้ กิจกรรมบางอย่างจัดแล้วใช้งบประมาณมาก แต่ไม่คุ้มค่า กิจกรรมบางอย่างไม่เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมนั้นๆ และขาดการประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรมครั้งต่อไป สำหรับปัญหา การใช้งบประมาณไม่คุ้มค่านั้น จากการสนทนากับผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆพบว่า ในบาง กิจกรรมนั้นผู้จัดกิจกรรมไต่ทุ่มเทกำลังกายกำลังใจ ตลอดจนงบประมาณค่าใช้จ่ายที่สูง แต่จัด กิจกรรมน้อยวันเกินไป หรือมีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่มากนักซึ่งอาจจะมีผลมาจากการประชาสัมพันธ์ ไม่กว้างขวางพอ เป็นการเสียแรงกายแรงใจและกำลังเงินโดยไม่ไต่ผลคุ้มค่าเท่าที่ควร ดังนั้น เยาวชนส่วนใหญ่จึงมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมที่ใช้งบประมาณมากควรจะได้ผลคุ้มค่ามากเช่นกัน ผู้วิจัยไต่สอบถามผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับงานกิจกรรมโรงเรียน ไต่รับข้อคิดเห็นบางประการ ยกตัวอย่างเช่น กิจกรรมการจัดนิทรรศการในบางโอกาสจะสามารถไต่จัดได้ดีกว่าเพื่อไต่ให้ไต่หลายครั้งจะช่วยลด จำนวนงบประมาณในครั้งต่อไป วัสดุสิ้นเปลืองก็ไต่พยายามประหยัดและคัดเลือกจากสิ่งที่เหลือใช้บ้าง สำหรับเวลาในการจัดนิทรรศการและจำนวนผู้เข้าชมไต่พยายามเชิญชวนให้นักเรียน/นักศึกษา

ให้เข้าร่วมได้มากที่สุด โดยพยายามให้เนื้อหาความรู้ทางวิชาการประกอบด้วยภาพหรือสิ่งที่น่าสนใจอื่นๆ
 อยากรู้ก็ตามการประเมินผลกิจกรรมแต่ละครั้งก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะสามารถนำไปปรับปรุงครั้งต่อไป
 ให้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้บรรดาแล้ว กิจกรรมอื่นที่จะลงทุนลงแรงมากแต่ได้ผลไม่คุ้มค่าเพราะ
 ขาดการวางแผนที่ดี กล่าวคือ การจัดกิจกรรมควรจะวางแผนงานล่วงหน้าร่วมกันระหว่างครูกับ
 นักเรียนเพื่อที่จะให้การจัดกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งบางโอกาสนักเรียนจัด
 ตามลำพังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มของตนเท่านั้น โดยไม่ได้วางแผนการจัดทำล่วงหน้าจะ
 ทำให้การจัดกิจกรรมไม่เกิดประโยชน์ เอื้ออำนวยหรือสนับสนุนการเรียนรู้ในชั้น แต่กลายเป็น
 เรื่องไร้สาระและเป็นเรื่องสนุกสนานไป เกิดความสูญเปล่าและเสียเวลาโดยไม่เกิดประโยชน์
 อันใด กรณีนี้ผู้วิจัยขอเสนอให้ครูและผู้บริหารควรร่วมมือกับเยาวชนเพื่อวางแผนงานก่อนการจัด
 กิจกรรมและติดตามผลว่าเยาวชนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

กิจกรรมที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่มีการลงทุนทางด้านกำลังกาย กำลังทรัพย์ค่อนข้างมาก
 เช่น การจัดการแสดง การสาธิต หรือการประกวดผลงานของเยาวชนที่เกี่ยวข้องเอกลักษณ์ของชาติ
 ซึ่งจะทวงไรเวลาฝึกซ้อม การฝึกฝน ถ้าจำนวนผู้ชมมีจำนวนเพียงเล็กน้อยก็จะไม่คุ้มค่ากับเวลา
 ที่เสียไปกับการฝึกซ้อมและเป็นการเผยแพร่ที่ไม่กว้างขวางพอ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า
 สถานศึกษาควร เล็งเห็นความสำคัญของกิจกรรมที่จำประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและ เยาวชนใน
 สถานศึกษาได้มีโอกาสได้มาร่วมชมผลงานของเยาวชน นอกจากนี้ควร เอื้ออำนวยความสะดวกใน
 ด้านอาคารสถานที่จัดกิจกรรมและควรคำนึงถึงเวลาที่จัดพอเหมาะพอควร ที่จะให้กิจกรรมนี้มี
 คุณค่าและ น่าติดตามชมกิจกรรมนั้นๆ

ปัญหาที่เป็นปัญหามากอีกประการหนึ่งคือ การไม่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรม
 ที่เป็นปัญหาเช่นนี้เพราะบางกิจกรรมใช้วิธีการคัดเลือกหรือขังเฉพาะตัวบุคคล เช่น หัวหน้ากลุ่ม
 หัวหน้าห้อง หรือผู้ที่เคยเป็นตัวแทนของกิจกรรมมาก่อน จึงจะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมควรกระจาย
 ไปสู่เยาวชนทุกคนให้มีโอกาสเท่าเทียมกัน คนเพียงกลุ่มเดียวหรือบางส่วนได้เข้าร่วมกิจกรรมก็จะ
 ได้ค้นพบตัวเองว่า ถนัดหรือสนใจในสิ่งใด แต่กลุ่มอื่นๆจะยังไม่มีโอกาสได้ค้นพบความสามารถของ

ตนเองเลย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมบางอย่างไม่จำเป็นต้อง "เล็งผลเลิศ" แต่ควรเป็น การกระจายโอกาสให้ทุกคนได้เข้าร่วมหรือเข้าแข่งขัน ทุกคนอาจจะไม่มีทักษะ "ในสิ่งเดียวกัน" แต่ควรจะได้รับ การฝึกฝน อบรม หรือทดลองปฏิบัติ ทุกคนอาจจะค้นพบสิ่งใหม่ๆ ในตัวของเขาเองได้ เยาวชนในวัยนี้ย่อมมีความกล้าที่จะแสดงออกอยู่แล้ว ดังนั้นเป็นโอกาสอันดีที่ทุกคนจะได้แสดงออก ซึ่งความสามารถของตนเอง ในบางกรณีสถานศึกษาจะคัดเลือกตัวแทนที่ดีและ เก่ง เพื่อเป็นตัวแทน ของชั้นหรือของสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการประกวดหรือแข่งขัน ผู้รวมกิจกรรมต้องมีวิธีการที่จะคัดเลือกอย่างยุติธรรม เป็นที่ยอมรับของเยาวชนอื่นๆว่า ตัวแทนของเขามีความเหมาะสมและได้เปิด โอกาสให้ทุกคนได้ร่วมแข่งขันแล้ว

ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า บางสถานศึกษาอาจจะมุ่งเนื้อหาวิชามากเกินไป มุ่งที่ผลการเรียน โดยเฉพาะกิจกรรมที่จำเป็น เท่านั้น เยาวชนซึ่งเป็นวัยที่ต้องการแสดงออก ต้องการสนุกสนานควบคู่ไปกับการเรียนจึงมี ความต้องการให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้มากขึ้น โดยเฉพาะ กิจกรรมที่จะมีผลต่อกำเนิดจิตใจ ของเยาวชนที่จะ เป็นพื้นฐานของการ เป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต เช่น ความรักชาติ ความเชื่อเพื่อ เยื่อแผ่ กิจกรรมศาสนา กิจกรรมการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเราจำเป็นต้องปลูกฝังให้เกิดกับเยาวชนของเราให้มากที่สุด ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควร ให้ความสำคัญสนับสนุนและร่วมมือให้กำลังใจแก่ครูและนักเรียนในการจัดกิจกรรม

ปัญหาที่สำคัญมากอีกข้อหนึ่ง คือ ปัญหาขาดการประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรม ครังต่อไป ผู้ควบคุมกิจกรรมควร เน้นหนักในด้านการแสดงออกของนักเรียนขณะปฏิบัติ กิจกรรม และต่อเนื่องไปอีกถึงหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว ซึ่งจะสามารถรู้ถึงการเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมของนักเรียนได้ สำหรับผลที่ปรากฏของการเรียนของนักเรียนคือผ่านหรือไม่ผ่านใน ระเบียบแสดงผลการเรียนเท่านั้น แต่สิ่งสำคัญที่จะ ต้องประเมินผลนั้นก็คือ นำเอาผลจากการ ประเมินไปปรับปรุงกิจกรรมครั้งต่อไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ปัญหาอื่นๆ เช่น กิจกรรมที่จัดนั้นไม่น่าสนใจ ไม่มีประโยชน์สำหรับเยาวชน ทำให้เสียเวลาเรียน ไม่ได้รับการอบรมหรือฝึกฝนอย่างเต็มที่จากสถานศึกษา จัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ชมรมหรือกลุ่มมีมากเกินไป กฎระเบียบไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ครูร่วมงาน/รวมกิจกรรมขาดความรับผิดชอบ กิจกรรมบางอย่างไม่มีความสามารถพอ หรือไม่มีโอกาสได้เป็นตัวแทนเลย เป็นปัญหาหรืออุปสรรคที่เยาวชนมีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมใดๆก็ตามตามครูร่วมงาน/รวมกิจกรรมก็ช่วยกันเสียสละและเอาใจใส่ทอภาระหนักแล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นจะลดลงหรือมีน้อยมาก นอกจากนั้นควรคำนึงว่า วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งนั้นจัดเพื่อใครและต้องการให้เยาวชนได้รับประโยชน์ในข้อใดบ้าง นอกจากนี้ปัญหาแต่ละประการสามารถหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขได้ โดยศึกษาจากการประเมินผลกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ปัญหาหรืออุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมของเยาวชนส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาหรืออุปสรรคอยู่ในระดับน้อย อาจจะมีเหตุผลที่ว่า เยาวชนยินดีเข้าร่วมกิจกรรม และกิจกรรมตามที่สถานศึกษาจัดให้ นั้น เยาวชนมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่แล้ว และไม่อาจจะขัดข้องหรือมีปัญหาเพียงเล็กน้อย เยาวชนก็สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้จึงทำให้มองไม่เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้บ่อย คือในส่วนของของเยาวชนถึงการเข้าร่วมกิจกรรมแล้วมีปัญหาน้อย แต่ถ้ามองในด้านการจัดกิจกรรม มีปัญหาที่ผู้วิจัยบางท่านค้นพบ เช่น งานวิจัยของวรทัศน์ บุญโคตร พบว่า มีปัญหาทางค่านิยมบุคลากร คือ อาจารย์ที่สอนมีชั่วโมงสอนมาก ไม่มีเวลาร่วมกิจกรรม¹ ซึ่งประสิทธิ์ ปริกษิตกานนท์² พบปัญหาเดียวกันนี้ ส่วนงานวิจัยอื่นๆมีปัญหาน่าสนใจบางประการ เช่น งบประมาณไม่เพียงพอ นักศึกษาไม่เห็นคุณค่าและไม่เข้าร่วมกิจกรรม การประเมินผลกิจกรรมไม่เหมาะสมและไม่มีการนำเอาผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงกิจกรรมนักศึกษา เป็นการสรุปรวมปัญหาของผู้วิจัยหลายท่านซึ่งเป็นปัญหาของกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนักเรียนที่ครูอาจารย์และนักศึกษาต่างก็ให้ความคิดเห็นถึงปัญหาของการจัดกิจกรรม

¹ วรทัศน์ บุญโคตร, "การจัดกิจกรรมนักเรียนที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดีในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6", หน้า 160 - 164.

² ประสิทธิ์ ปริกษิตกานนท์, "ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียนมัธยมอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร", หน้า 106.

ซึ่งเป็นงานวิจัยของ ระพีภัทร์ ฉายวิมล¹ ประทับ นิลพิงงา² สามารถ คงสะอาด³ ชูชีพ พุทธิประเสริฐ⁴ และชินอารมณ ภาระพฤติ⁵ ส่วนงานวิจัยของเทอศศักดิ์ สถาปิตานนท์⁶ พบว่า มีปัญหาที่อาจารย์และนิสิตไม่ค่อยให้ความสำคัญกับงบประมาณที่น้อยเกินไป อุปกรณ์และสถานที่ที่ไม่เหมาะสม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัญหาหรืออุปสรรคของการเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติจากการสนทนากับครูผู้สอนและผู้บริหาร ตลอดจนเอกสารและแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาพบว่า ปัญหาของการจัดกิจกรรมมักจะเป็นปัญหาการขาดแคลนกำลังทรัพย์ อุปกรณ์ทางที่มีส่วนสนับสนุนกิจกรรม และอาคารสถานที่ไม่เอื้อกิจกรรม แต่ก็ได้พยายามช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นตามกำลังความสามารถ สำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมของเยาวชนได้รับความร่วมมือก็จากเยาวชน นอกจากนี้สถานั้ราชการและภาคเอกชนก็พยายามให้ความร่วมมือกัน เช่น หอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี ชมรมลูกเสือชาวบ้าน ชมรมกลุ่มพ่อค้าฯ ชมรมกลุ่มราษฎร สมาคมสตรีนักธุรกิจอุบลราชธานีเป็นต้น ฉะนั้นความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆจึงได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมจึงมีน้อย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าปัญหาการจัดกิจกรรมมีปัญหามากเป็นบางประการ ส่วนปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมมักจะมีน้อยสังเกตได้จากการจัดพิธีถวายพระพร ทูลเกล้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล การแห่เทียนเข้าพรรษา ลอยกระทง การเวียนเทียนวันออกพรรษา ทักทายตรุษเทโว ฯ ฯลฯ จะมีประชาชน พ่อค้า

¹ระพีภัทร์ ฉายวิมล, "การศึกษากิจกรรมนิสิตนักศึกษาค้นศิลป์และวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว", หน้า 100.

²ประทับ นิลพิงงา, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง", หน้า 124.

³สามารถ คงสะอาด, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้", หน้า 133.

⁴ชูชีพ พุทธิประเสริฐ, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ", หน้า 180.

⁵ชินอารมณ ภาระพฤติ, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้", หน้า 193.

⁶เทอศศักดิ์ สถาปิตานนท์, "ข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยกิจกรรมนิสิตพ.ศ. 2523 และการจัดกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลกในทัศนะของอาจารย์และนิสิตสาขาบริหารการศึกษา", หน้า 110.

และเยาวชน ร่วมงานเป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นถึงความสามัคคี ซึ่งชาวอุบลราชธานีได้แสดงให้เห็นในงานต่างๆที่กล่าว ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นย่อมเป็นสิ่งธรรมดาของการทำงานแต่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ด้วยความสามัคคี โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่จะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อส่วนใหญ่นหรือประเทศชาติแล้ว เราต้องร่วมมือกันป้องกันหรือหาทางแก้ไขให้ได้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง "ความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี" ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

1. สถาบันการศึกษาควรจะได้พิจารณาทบทวนการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองว่าในรอบปีที่ผ่านมาได้จัดกิจกรรมที่ใ้ความหมายและเตรียมการต่างๆในแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนได้ครบถ้วนหรือไม่ พร้อมทั้งนำ ผลการประเมินผลของการจัดกิจกรรมต่างๆนั้นมาพิจารณาหาข้อแก้ไขสำหรับกิจกรรมต่อไปหรือไม่

2. สถาบันการศึกษา ควรจะได้พิจารณาจัดบุคคลหรือคณะบุคคล เข้าปฏิบัติงานด้านกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างความรับผิดชอบ เพื่อให้แผนการปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้นและเป็นกิจกรรมที่เด่นชัดเป็นเอกเทศมากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความริหาหาของงาน และผลประโยชน์ที่จะได้รับโดยรวม

3. สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญกับงานทุกด้านอย่างสมดุลย์กันในการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งจำเป็นของคำนึงเสมอว่า งานด้านกิจกรรมจะเป็นส่วนเสริมให้งานด้านวิชาการสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงควรจัดงบประมาณให้เหมาะสมกับโครงการกิจกรรมต่างๆตลอดปี

4. สถาบันการศึกษาควรให้ความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐบาลอื่น ๆ ตลอดจนภาคเอกชนในการร่วมจัดกิจกรรมเป็นการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ดังนั้น การนำโรงเรียนเข้าสู่ชุมชนจึงเป็นสิ่งที่ดีโดยการให้ความร่วมมือกันเพื่อเผยแพร่สิ่งที่ดีงามของชาติและของท้องถิ่นให้แพร่หลายยิ่งขึ้น

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติทุกแห่ง ควรจะได้ร่วมมือกันประชุมสัมมนาเพื่อหาวิธีการในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและมีวัตถุประสงค์ร่วมกันตลอดจนการประเมินผลและการปรับปรุงกิจกรรมครั้งต่อไป

6. ควรจะได้มีการส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการ เสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ให้แพร่หลายสู่ประชาชนในท้องถิ่นด้วย

7. ควรมีการจัดอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ วิธีการดำเนินการจัด กิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางอันเดียวกันและดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8. ควรมีการประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อหา วิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงให้กิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติเป็นผลงานที่ดีเด่น เป็นแบบอย่างที่ดีและถูกทอแก่บุคคลทั่วไปด้วย

9. ควรกำหนดกิจกรรมของการปลูกฝัง"เอกลักษณ์ของชาติ"ไว้ในแผนของการปฎิบัติ งานของสถานศึกษา พร้อมทั้งแนะนำวิธีการสอน วิธีการจัดกิจกรรม และการนำความรู้ไป ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เน้นด้านความรู้และการแสดงออกเกี่ยวกับชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์มากยิ่งขึ้น และกระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

10. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเยาวชน เช่น พ่อ แม่ ครูอาจารย์ พระสงฆ์ สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไปต้องร่วมมือกัน ในการอบรมสั่งสอน เพื่อปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์แก่เยาวชนอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเยาวชนด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในจังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานีมีนโยบายและแผนงานประชาสัมพันธ์ของจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด เรือตรีคณีย์ เกตุสิริ ได้แถลงถึงต่อไปนี้

จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดใหญ่แห่งหนึ่งของภาคอีสานที่กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาอย่างจริงจังตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานของทางราชการ เป็นที่เผยแพร่ไปสู่สายตาของประชาชน ท่วงจังหวัดจึงได้ตั้งคณะทำงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดขึ้น ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ จากภาครัฐบาลและภาคเอกชนจำนวน 28 คน เพื่อเฝ้าระวังประชาสัมพันธ์ของจังหวัดได้ เป็นไปอย่างมีระบบและปฏิบัติในแนวเดียวกัน ทำให้สามารถดำเนินการเผยแพร่ผลงาน ของส่วนราชการต่างๆของจังหวัดให้เป็นที่รับรู้ของประชาชนทุกคนได้อย่างกว้างขวางทั้ง ทางส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในด้านการดำเนินกรรณูนี้ทางจังหวัดได้ขอความร่วมมือไปยังอำเภอ ปลัดอำเภอ หัวหน้ากิ่งอำเภอ และหัวหน้าส่วนราชการให้รายงานผลการปฏิบัติงาน เข้ามายังจังหวัดทุกๆ 15 วัน ตามนโยบายหลัก 6 ประการของจังหวัด คือ เพิ่มรายได้ ไรโรคลด นำจากฟ้า ประชาวุฒิ มีลูกสอง กองทุนพัฒนา¹

¹"อุบล ทั้งคณะทำงานประชาสัมพันธ์", ไทยรัฐ, ฉบับประจำวันที 31 พฤษภาคม 2529, หน้า 4.

จากนโยบายนั้นถือว่าเป็นโอกาสอันดีที่สถานศึกษาจะให้ความร่วมมือและช่วยกันเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติตลอดจนกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น โดยให้ข่าวสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น หรือสถานศึกษาให้ความร่วมมือกันกับทางจังหวัดขึ้น เพราะงานประชาสัมพันธ์เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย ซึ่งงานวิจัยของศาสตราจารย์ จิกณะ¹ ก็ได้เสนอแนะให้สื่อมวลชนนำเสนอข้อมูลที่ เป็นความรู้ทางวิชาการทางที่มีเนื้อหาสาระที่จะช่วยสร้างค่านิยมที่ดี ส่งเสริมจริยธรรมและวัฒนธรรมและนำไปใช้ในวิถีประจำวันได้ ดังนั้นสถานศึกษาและหน่วยงานราชการอื่นๆควรยึดถือนโยบายหลัก 6 ประการดังกล่าวของจังหวัดอุบลราชธานี โดยเฉพาะ "ประชารัฐ" ควรจะแทรกเนื้อหาสาระในกิจกรรมที่จัดขึ้นนี้ให้เป็นสื่อ นำความรู้ไปสู่ประชาชนให้มากที่สุด นอกจากนี้จังหวัดอุบลราชธานีควรจัดกิจกรรมผ่านสื่ออื่นๆ เช่น วิทยุ ซึ่งมีสถานีท้องถิ่นหลายสถานี เช่น ปรส.อุบลราชธานี ส.ท.ร. 9 ทอ. 08 และทก. 2 ทั้งภาค เอ.เอ็ม. และภาคเอฟ.เอ็ม. เพื่อใช้เป็นสื่อในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ดังเช่น รายการศาลอุบลฯ ให้ความรู้กฎหมายทางวิทยุ โดยศาลในจังหวัดอุบลราชธานีได้ร่วมกันจัดรายการวิทยุให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง² ในทำนองเดียวกัน จังหวัดอุบลราชธานีควรจะเสนอข่าวสารเพื่อเผยแพร่กิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ เช่น การเชิญชวนให้ประชาชนไปถวายบังคม 23 ตุลาคม "วันฉัตรมงคล" การเผยแพร่พระราชนิพนธ์กิจของบูรพมหากษัตริย์ไทย การอบรมจิตวิทยาหลักพุทธศาสนา หรืออื่น ๆ ที่เป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ อันได้แก่ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และเป็นการปลูกฝังความสำนึกต่อความเป็นชาติไทย หน่วยงานราชการหลายแห่งได้เริ่มกิจกรรมหลายอย่างแล้ว จังหวัดอุบลราชธานีควรที่จะให้การสนับสนุนต่อไป เพื่อให้บรรลุถึงแนวนโยบายของจังหวัดที่กว้างไว้ เพราะการพัฒนาประเทศนั้นต้องเริ่มที่การพัฒนาบุคคลก่อนคือพัฒนาทางด้านความคิด จิตใจให้มีความสำนึกในหน้าที่ของตนที่มีต่อชาติ และภาคภูมิใจในความเป็นไทยของเรา

¹ศาสตราจารย์ จิกณะ, "การใช้สื่อมวลชนในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 9", หน้า ๘๗

²"จับตามุขร", มติชน, (2 ตุลาคม 2529): 12.

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในระดัการศึกษาอื่นๆ และระดับเขตการศึกษา และในภาคต่างๆของประเทศ
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น เพศ ฐานะทางครอบครัว รายได้ อาชีพของบิดามารดา และสื่อต่างๆที่เยาวชนนิยมอ่าน กู ทััง และติดตามเป็นประจำ เป็นคน
3. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนในระบบโรงเรียน
4. ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามผลในการวัดพฤติกรรมการปฏิบัติตัวในการดำเนินชีวิตของเยาวชนหลังจากที่ได้ผ่านการปลูกฝังความสำนึกใน"เอกลักษณ์ของชาติ"แล้ว เยาวชนได้นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆมากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลการวิจัยนั้นมาปรับปรุงวิธีการปลูกฝังและจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาต่อไป
5. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมในแต่ละสถาบัน เช่น สถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบอื่น เพื่อให้ได้รูปแบบของการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมที่สุด กี่ที่สุด และบรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย